

RWS INFORMATIE

Symposium Stuwen Maas 15 april 2021, AT-2021-04

Datum	1 maart 2021
Versie	1.0
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat PPO
Auteur	Simone Hellebrand
E-mail	aanbestedingsteam-gww@rws.nl
Datum	2 maart 2021
Versie	1.0
Status	Definitief

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding Symposium Stuwen Maas	4
1.2	Doel Symposium Stuwen Maas	5
1.3	Doelgroep	5
1.4	Opzet Symposium Stuwen Maas op hoofdlijnen	6
2	Opgavebeschrijving Stuwen Maas	7
2.1	Scope	7
2.2	Uitgangspunten en ambities	7
3	Symposium	9
3.1	Planning	9
3.2	Parallele sessies	9
3.3	Uitnodiging en aanmelding	9
3.4	Locatie	10
3.5	Verslaglegging	10
3.6	Vervolgprocedure	10
3.7	Juridische aspecten	10

1 Inleiding

Dit document is door Rijkswaterstaat opgesteld ten behoeve van een openbaar Symposium Stuwen Maas dat, samen met NL Ingenieurs, wordt georganiseerd ten behoeve van onderlinge kennisuitwisseling over de toekomstige opgave om de zeven stuwen in de Maas te vervangen.

In dit document worden het doel en de opzet van dit Symposium omschreven. Daarnaast wordt enige achtergrondinformatie ten aanzien van de toekomstige opgave en de kennisvraag daarbij meegegeven. Het doel van het document is om een open uitnodiging te doen richting alle partijen, zowel publiek als privaat, voor een middag om de kennis die in de afgelopen jaren is opgebouwd, door bijvoorbeeld afstudeerders, onderzoeken of binnen de projecten, breed te delen. Op basis daarvan kan ook breed geïnventariseerd worden of er kennisgebieden zijn, die de komende jaren, in voorbereiding op de vervanging van de stuwen, ontwikkeld moet worden.

1.1 Aanleiding Symposium Stuwen Maas

Publieke overheden moeten de komende jaren hun infrastructuur verjongen, vernieuwen en verduurzamen, vanwege het bereiken van het einde van de technische (en functionele) levensduur van veel objecten.

Eén van de vraagstukken voor Rijkswaterstaat betreft de vervanging van de Maasstuwen, een opgave waarbij de objecten in het bestaande systeem van de gestuwde Maas worden vernieuwd, verduurzaamd en toekomstbestendig gemaakt. De Maasstuwen bereiken tussen 2028 en 2035 het einde van hun technische levensduur. Het renovatievraagstuk betreft een complexe opgave; het renoveren of vervangen van een stuw (in de nabijheid van de huidige stuw) geeft tegelijkertijd vragen over het functioneren in de huidige omstandigheden (doorvaarbaar voor scheepvaart, peilbeheer, etc.), ruimtebeslag (waar te realiseren binnen huidig systeem?), gebruik (hinder tijdens realisatie) en toekomstvastheid (klimaatscenario's, gewijzigd gebruik, toekomstige scheepvaartintensiteit, zoetwatervoorraad). Het palet vragen geeft aan dat vroegtijdig multidisciplinair nagedacht moet worden over dit type complexe vervangingsvraagstukken.

De opeenstapeling van uitdagingen, ambities en verantwoordelijkheden maakt dat we als sector veel nadenken, praten, afstemmen en onderzoeken en het risico willen verkleinen dat we als sector niet (snel genoeg) verjongen, vernieuwen en verduurzamen om de minimale functies van de assets in stand te kunnen houden om de kans op (economische) schade te verkleinen. Als sector (overheid, markt en kennisinstituten) doen we er goed aan om de uitdagingen expliciet te maken, te erkennen en stapsgewijs tot een opgave gerichte ketensamenwerking komen.

Zo ook voor het vervangen en renoveren van stuwen in de Maas. De benodigde kennis voor het voorbereiden van maatschappelijke en technische keuzes moet samengebracht worden vanuit de gehele sector van beleid tot aan bouwers. Voorbereidend op de definitieve plannen en een planning voor een projectmatige aanpak van de vervanging van de stuwen zijn al diverse onderzoeken gestart, verspreid over de sector.

1.2 Doel Symposium Stuwen Maas

Rijkswaterstaat heeft deze uitnodiging voor het Symposium Stuwen Maas gepubliceerd in overleg met NL Ingenieurs op TenderNed met als doel zoveel mogelijk marktpartijen te bereiken, te interesseren en te stimuleren tot meedenken.

Gegeven het vroege stadium in het proces (de daadwerkelijke vervanging start na 2025) ligt de primaire focus op technische en functionele vraagstukken om de procesmatige/ beleidsmatige afweging te kunnen onderbouwen en het samenbrengen van de kennis aanwezig in de markt, kennisinstellingen en bij opdrachtgever. De combinatie tussen beleidsmatige afwegingen en technische vraagstukken geven input aan de onderzoeksfase en een conceptontwerp.

Het doel van het symposium is meerledig, namelijk:

1. RWS Informeert marktpartijen wat de huidige en gewenste situatie is
 - 1.1. Waar staan we nu; wat is al ontwikkeld aan RWS-initiatieven (studie klimaat adaptief, beleid, etc.)
 - 1.2. Waar willen we naar toe; planning op hoofdlijnen, scope, onderzoeks-/ontwerpfase, daarna marktbenadering, etc.
2. Markt inventariseert en presenteert eigen onderzoeken en vragen
 - 2.1. Marktinitiatieven (adaptief, circulair, standaardisatie, stuw-keuze, werken met winkel open)
 - 2.2. Marktvragen richting elkaar en RWS, zodat we gezamenlijk leren, inzichten opdoen en innoveren
3. Nagaan of er behoefte is aan een structureel kennisprogramma m.b.t. stuwen, zo ja wat de samenwerkingsbereidheid is.

Rijkswaterstaat en NL Ingenieurs beogen met het Symposium Stuwen Maas om de opgedane kennis te delen, achterliggende vragen en onderzoeken met elkaar in verband te brengen en vandaaruit als sector bij te dragen aan het verder richting geven aan de kennisopgave voor de vervangingsopgave Stuwen Maas.

Rijkswaterstaat benadrukt dat dit Symposium Stuwen Maas geen onderdeel uitmaakt van een aanbesteding en dat er geen rechten aan kunnen worden ontleend. Verkregen inzichten uit het Symposium Stuwen Maas kunnen door Rijkswaterstaat (waar relevant) gebruikt worden voor het benoemen en eventueel beleggen van kennisvragen en/of in het vormgeven van de strategische inkoop voor de toekomstige opgave voor vervanging van de stuwen in de Maas. Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om deze inzichten niet of niet volledig te gebruiken.

1.3 Doelgroep

Rijkswaterstaat en NL Ingenieurs gaan tijdens het Symposium Stuwen Maas graag in gesprek met ondernemingen die ervaring hebben met het realiseren van (een deel van) de vervanging of nieuwbouw van stuwen en/of de daartoe te ontwikkelen kennis. Daarnaast zijn ook de relevante brancheverenigingen welkom om deel te nemen.

De voorkeur gaat daarbij uit naar vertegenwoordigers van partijen die:

- In de dagelijkse praktijk werken aan een soortgelijke opgave;
- In staat zijn mee te denken met de opgave en ambities van Rijkswaterstaat;
- In staat zijn de belangen en ontwikkelingen binnen de markt te verwoorden;
- In staat zijn ook buiten de gebaande paden mee te denken.

Ook diverse adviseurs en specialisten vanuit het werkveld bij Rijkswaterstaat zal deelnemen aan het Symposium Stuwen Maas. Daarnaast zal het lijnmanagement

vertegenwoordigd zijn, evenals een vertegenwoordiging vanuit het kennismanagement.

1.4 Opzet Symposium Stuwen Maas op hoofdlijnen

Wegens de huidige situatie en maatregelen omtrent COVID-19 zal de dialoog digitaal plaatsvinden.

Het digitale programma ziet er ongeveer als volgt uit:

12:30-13:00	Inloop
13:00-13:15	Introductie RWS
13:15-14:00	Werking gestuwde Maas en randvoorwaarden vervanging stuwen
14:00-14:10	Pauze
14:10-15:10	Vier parallelle kennissessies*: A. Adaptief ontwerpen B. Circulair ontwerpen C. Werken met de winkel open D. Keuzeproces type Maasstuw
15:10-15:20	Pauze
15:20-16:00	Terugkoppeling & inventarisatie kennisopgaven
16:00-16:15	Afronding
16:15-17:00	Gelegenheid tot napraten en netwerken

* Zie voor de inhoudelijke invulling van de sessies hoofdstuk 3.

2 Opgavebeschrijving Stuwen Maas

2.1 Scope

De 7 stuwen in de Maas vormen één systeem. Het vervangen van één van de stuwen betekent dat in min of meerdere mate de inrichting van het gehele systeem wordt vastgelegd. Daarom is in eerste instantie een redeneerlijn voor het gehele systeem Maas ontwikkeld, in het zogenaamde regio-advies.

De belangrijkste uitgangspunten in deze redeneerlijn voor het systeem Maas vormen dan ook de randvoorwaarden voor de vervangingsopgave van de individuele stuwen.

Ten tijde van de aanleg van het Maassysteem rond 1900 zijn hoogwaterveiligheid en scheepvaart als leidende principes benoemd. Deze leidende principes vormden de basis voor besluitvorming over historische ingrepen die hebben geleid tot de huidige inrichting van de Maas. Deze leidende principes zijn gedurende de 20e eeuw leidend gebleven, zijn nog altijd leidend bij huidige ingrepen en ook in het huidige beleid.

Daarnaast zijn er maatschappelijke wensen en externe ontwikkelingen. Concreet gaat het daarbij om:

- Voldoende water: zoetwaterbuffering in stuwpannen;
- Schoon en gezond water:
 - Ecologische potenties door waterstandvariatie (peilverlaging);
 - Dempend effect op vervuilingen en watertemperatuur;
- Klimaatverandering: een adaptieve, flexibele aanpak in proces en ontwerp;
- Technologische ontwikkelingen (Infocratie, Informatie en volgsysteem, innovatieve materialen);
- Energie transitie: energieopwekking uit waterkracht en –warmte;
- Duurzame leefomgeving: Beleving.

De verwachting is dat een integrale aanpak niet leidt tot een andere inrichting van het systeem Maas. De ruimtelijke inrichting van de omgeving van de Maas is onlosmakelijk verbonden met de manier waarop de Maas als systeem is ingericht. De consequenties van een andere inrichting van de Maas zijn daardoor dermate groot dat dit niet opportuun wordt geacht.

Doordat er de afgelopen jaren is en de komende jaren ook nog wordt geïnvesteerd in Groot Onderhoud aan de vier stuwcomplexen met Poiréestuwen (Linne, Roermond, Belfeld en Sambeek), kan vervanging in de tijd worden gepland. Dit maakt een programmatische aanpak mogelijk, waarin de stuwen tussen 2028 en 2035 stuk voor stuk worden vervangen. De stuw die naar verwachting als eerste wordt vervangen, is stuw Grave. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de stuw onderdeel vormt van het stuw- en sluizencomplex en de Thompsonbrug.

2.2 Uitgangspunten en ambities

Op basis van de randvoorwaarden op systeemniveau kunnen vervolgens keuzes voor de vervanging van de individuele objecten worden afgeleid. Voor de vervanging van de stuwen in de Maas moeten deze randvoorwaarden, uitgangspunten en ambities in de Planfase VenR nog specifiek worden verwoord.

De algemene RWS-ambities:

- Gebruik van zo min mogelijk natuurlijke grondstoffen;
- Zo duurzaam mogelijk ontwerp (energiegebruik, robuust ontwerp).

Specifiek voor de stuwen in de Maas zijn onderstaande ambities op hoofdlijnen verwoord:

- Behouden van de hoofdfunctionaliteiten van de Maas:
 - o Mogelijk maken scheepvaart op de stuwpanden;
 - o Beschermen tegen overstromingen en veilige afvoer van water, ijs en sediment;
- Zo veel mogelijk standaardisatie in de 7 stuwen op de Maas;
 - o Onderhoudbaar en Arbo-veilig.
- Optimalisatie van de gewenste functionaliteit van het netwerk en de stuwen op de lange termijn:
 - o Zoetwaterbuffering in stuwpanden en voldoende schoon water;
 - o Adaptieve, flexibele aanpak in proces en ontwerp;
 - o Mogelijkheden voor meekoppelkansen (energiewinning, recreatie, vispassage, etc.);
 - o Duurzame leefomgeving (bijdrage aan energieneutraal en circulaire economie);
 - o Inpasbaarheid in de omgeving.

3 Symposium

3.1 Planning

Activiteit	Datum
Publicatie van de Uitnodiging voor het Symposium Stuwen Maas op TenderNed	2 maart 2021
Uiterste aanmelddatum Symposium Stuwen op TenderNed	16 maart 2021, 15:00 uur
Versturen persoonlijke uitnodiging met mogelijkheid tot aanmelden voor parallelle sessie en netwerkdeel	23 maart 2021
Uiterste aanmelddatum parallelle sessies	5 april 2021, 15:00 uur
Symposium Stuwen Maas	15 april 2021 van 12:30 uur tot 17:00 uur
Versturen samenvatting en presentaties aan deelnemers	3 mei 2021

3.2 Parallelle sessies

Tijdens het Symposium Stuwen Maas worden vier parallelle sessies, met één of twee lezingen en een discussiedeel, gegeven waarin één bepaald thema centraal staat:

- A. Adaptief ontwerpen: Hoe kunnen we flexibiliteit voor toekomstige veranderingen (100 jaar vooruit) vertalen naar ontwerpkeuzes?
- B. Circulair ontwerpen: Hoe beïnvloedt de ambitie om toe te werken naar een circulaire economie in 2050 de ontwerpkeuzes anno nu?
- C. Werken met de winkel open: Hoe bouwen we een stuw in een rivier die continue op een veilige manier hoogwater, ijs en sediment moet kunnen afvoeren en waarop scheepvaart mogelijk blijft? Hoe gaan we om met de monumentenstatus van de objecten?
- D. Keuzeprocessen type Maasstuw: Welke typen stuwsystemen functioneren in een regenrivier als de gestuwde Maas, welke voor- en nadelen onderkennen we?

3.3 Uitnodiging en aanmelding

De Uitnodiging is gepubliceerd op TenderNed. Geïnteresseerde ondernemingen kunnen zich via TenderNed aanmelden voor het Symposium Stuwen Maas. Een aanmelding is persoonlijk met opgave van e-mailadres.

Na aanmelding ontvangt iedere participant een persoonlijke uitnodiging met mogelijkheid om aan te melden voor één van de parallelsessies en eventueel de afsluitende netwerk- en napraatsessie. Het is niet mogelijk deze uitnodiging voor de parallelsessie of de afsluitende netwerk- en napraatsessie door te sturen aan anderen/derden.

Per parallelsessie worden maximaal 15 deelnemers toegelaten. Hiermee beogen Rijkswaterstaat en NL Ingenieurs een digitale omgeving te creëren, waarin alle

deelnemers zich vrij kunnen voelen om interactief deel te nemen. Indien het aantal aanmeldingen voor een bepaalde parallelsessie daar om vraagt, zal de sessie gesplitst worden in meer identieke sessies. Op basis van het aantal aanmeldingen, kan mogelijk gevraagd worden te wisselen van parallelsessie, als daar vanuit een evenwichtige samenstelling van de deelnemers een noodzaak toe zou ontstaan.

Tijdens de plenaire sessies aan het begin en aan het eind geldt geen maximum aantal deelnemers. Deelname aan het Symposium Stuwen Maas is wederzijds vrijblijvend en er wordt geen vergoeding verstrekt aan de deelnemende ondernemingen.

3.4 Locatie

Alle activiteiten in het kader van dit Symposium Stuwen Maas worden digitaal georganiseerd. Voorafgaand ontvangen de aangemelde personen een link naar de digitale omgeving. Voorafgaand aan de sessie zullen ook de omgangsregels voor het ordelijk verlopen van de digitale sessies worden uitgelegd.

3.5 Verslaglegging

Er wordt schriftelijk verslag opgemaakt van het Symposium Stuwen Maas. Hierin worden de presentaties van de parallelsessies samengevat en de belangrijkste uitkomsten van gevoerde discussies op hoofdlijnen beschreven. Ten behoeve van het uitwerken van het verslag zullen alle sessies worden opgenomen.

Na uitwerking zullen de opnames worden verwijderd. Het verslag wordt uiterlijk 3 mei 2021 verzonden aan de deelnemers.

In verband met dit verslag wijst Rijkswaterstaat marktpartijen uitdrukkelijk op het volgende:

1. Het verslag wordt openbaar gepubliceerd. Aanwezigen bij het Symposium Stuwen Maas verlenen toestemming aan Rijkswaterstaat om hun vragen en antwoorden en andere door hen verstrekte informatie en/of gegevens te gebruiken in dit verslag;
2. De vragen en antwoorden en andere informatie en/of gegevens worden geanonimiseerd in het verslag opgenomen. Het verslag bevat een bijlage met de deelnemende marktpartijen.

Met het verslag wordt beoogd dat alle participanten ook de presentaties en uitkomsten van de andere parallelsessies kunnen meekrijgen. Het gehele verslag beoogt daarnaast om ondernemingen die hebben deelgenomen aan het Symposium Stuwen Maas, geen mogelijk voordeel van voorkennis te geven, die mogelijk van invloed kan zijn bij eventuele toekomstige aanbestedingsprocedures. Dit voorkomt (vermoedens) van belangenverstrengeling tijdens eventuele toekomstige aanbestedingen, zowel richting (niet-)deelnemers als aanbesteder.

3.6 Vervolprocedure

Na afronding van het Symposium Stuwen Maas analyseert Rijkswaterstaat de resultaten. Mede op basis daarvan wordt een kennisagenda geformuleerd, evenals een strategische inkoop- en contractstrategie voor de vervangingsopgave.

3.7 Juridische aspecten

Dit Symposium Stuwen Maas maakt geen onderdeel uit van een aanbestedingsprocedure. De resultaten van het Symposium Stuwen Maas zijn daarom openbaar. Het al dan niet meedoen aan dit Symposium Stuwen Maas heeft geen consequenties (voor- of nadeel) voor een eventuele latere aanbesteding.

Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om suggesties en inzichten die voortkomen uit het Symposium Stuwen Maas niet of niet volledig te gebruiken.